

Tutu é kuvi ũvi e táxnũu San Pablu iña ñã ñuú Corintu

Taxnũu Pablu tú'un iña ñã kuínti'xe i, ñã ntoo ñuú Corintu

¹ Xu'u é Pablú u ne, pustrú u iña Jesúcristu, tsí kuān o e ntío Xuva kō. Ntuví u ení ko Timoteu táxnũu ntí tutú sa'á iña ñã kuínti'xe i Xuva kō, ñã ntánataká nuu ini ukun ñuú Corintu, ni un ntíi ntíi ñã ntáduku ntée Xuva ko da kanii ñuú Acaya. ² Na naxnuu viko Xuva ko ntō. Na tā'xi ñã é kuntōo vá'a nto, ñivi ñã ni Tó'o ko Jesúcristu.

Nté ō ntó'o Pablu

³ Ká'an o ni Xuva ko, uvā Tó'o ko Jesúcristu, tsi dóo va'á ñã. Tsi ñivi ñã é uva ko ñã e dóo kantunta'ví ini ñã kō, é kanatsu'un ka'nu ñã ini kō é vī'a é uten. ⁴ Xuva kō ne, kanatsu'un ka'nu ñã ini ko da nēé ka nuu i e ntánto'o kō vata koo é kŭvi natsu'un ka'nu o ini ta'an ko, ñã e ntánto'o i di, vata tsí ó de Xuva ko ni kō. ⁵ Tsí kuān te dóo ntánto'o ntí kuenta iña i e ntántikín ntí Cristú ne, ntá tsi ñivi tsi ñã dóo kanatsu'un ka'nu ñã ini ntí di. ⁶ Tē ntánto'o ntí ne, ntánto'o ntí vata koo é nāku'un ka'nu ini nto, vata koo é nākaku nto. É nátsu'un ka'nu Xuva kō ini ntí vata koo é nātsu'un ka'nu ntí ini nto ñi vata koo é kutíi nto é nto'o nto vatā o ntánto'o ntí. ⁷ Dóo ka'nu kuini ntí ni ntō tsí ini ntí tsí te kuān o ntánto'o nto vatā o ntánto'o ntí ne, kuan tsí ó kanatsu'un ka'nu Xuva ko ini ntó vata tsí ó de ñã ni ntí.

⁸ Ntio ntí é kŭtuni ntó, ta'an ko, nté ō ntó'o ntí ñuú Asia. Un vá'a tsi ntó'o ntí ikān. Dókō sá ñã ni kutíi ntí. Tsí kŭví ntí, kuini ntí. ⁹ Ntá tsi kutuní ntí tsí da mií é kŭví ntí, vata koo é kŭtuní ntí tsí ñã te mií ntí

iō nti é vīi nti, tsí Xuva kō é iō ña é vīi ña, tsí ña é kanantōto ña ña xi'i. ¹⁰ É nakākú Xuva kō ntí ña dá dokó sa nī xi'í nti ne, kuān koo vii xtukú ña. Iní nti tsí nakāku xtúku ña ntí tē xeé doxi'i e dóo ntii ña, ¹¹ te ña ña nti xntii ntō ntí é kā'an ntâ'ví nto kuenta ña nti. Te ña ña ka'an ntâ'ví ña ña nti ne, ña ña nakué'e ña sintiá'vi nta'a Xuva kō tsi ni'í ko é vā'á nta'a ña.

Nté kui ña ni ñe'e Pablu ñuú Corintu

¹² Iō uun nuu i e dóo ka'nu kuiní nti: tsi ña te nēe kuetsí nti tsí ña ni idé nti nuu i é kīni kaa ñuxiví sa. Tsi dé ntaá nti é kā'án nti ni ntō é nuu é ntaā i. Tsi da xe dóo va'á Xuva kō né, xntii ña nti é kuān o dé nti, tsí ña kúvi vīi nti nuu i é vā'á tē dí ña Xuva kō kaxntii ña nti. ¹³ Dā ntátaxnūu ntí tutú nta'a nto ne, ña te tū'un e dóo xū'u ntáka'án nti ni ntō, tsi ntáñe'e ña ntó tú'ūn é ntáka'án nti. Ntio ko é na kī'ín ña vā'a nto, ¹⁴ vata o kue'en ña kúdi nti un siin e ntáka'án nti ni ntō, vata koo é ka'nu kuiní ntó kuenta ña nti ne, ka'nu kuiní nti kuenta ña ntó ña, tē xee ntúvi é nainu xtúku Tó'o ko Jēsuu.

¹⁵ Tsi iní u sá'ā ne, ña ña mí nti nto kī'ín u kíkoto ni'ni ú nto, kuiní kó, vata koo e dóo ña nti nto uvi íto é kōto ni'ni ú nto. ¹⁶ Tsi ntío ko é kuīta ntí'xin u mí nti nto te kuē'én u itsi ñuú Macedoniá ne, te kuīta ntí'xin xtúku ú da xkókoo ú, vata koo é xntii ntō kó te kuē'en xtúku ú itsi ñuú Judea. ¹⁷ ¿Ña vā'a ntū ó ni ña kuení ko, te kuiní nti? ¿Ntákuinti'xe ntu nto te dotō tsí kaxé'e ú xu'u ko é vīi u, o tē ña vii u, vata tsí ó de ña é ña ntántikín Xúva kō? ¹⁸ Kutuni Xúva kō tsí nuu é ntaā i é káka'án nti ni ntō, ña te dotō tsí kaka'án nti. ¹⁹ Ntuní nti Silvanu ni Timóteú ne, ntáka'án ntódo ntí ni nti ña Jesúsristu, I'xá Xuva kō. ña ña ña ne, kaka'án ña é nuu é ntaā i, ña te dotō tsí kaka'án ña. ²⁰ Tsi ña ña ne, ña ntaa ntí'í ña é un

ntí'í e tá'xi Xúva kō xu'u ña. Dukuān ne, ntáka'an ō “Kuan tsi koo na kōo” da ntáka'an o tsí dōo ka'nu Xuva kō. ²¹ Xuva kō ne, é tā'xi ña é kuve ta'an kūtū o Cristu. Mii ñā nākaxnúu ña kō. ²² É xntēé na'a ñá ko vata koo é kūtuni ko tsi ntáduku ntée o ñā. Tsi tá'xi ña Espíritū Sántū san é kunūu ña nima ko vata kaa uun káa é ntēé na'a nima ko.

²³ Ntá tsi ña ni nákuita nti'xin ú ñuú Corintu vatā ó kaka'án u, tsí ña ni ntío ko é kuntōo ntá'xa nto kuenta iñá ko. Ini Xúva kō tsí nuu é ntaā i. ²⁴ Tsi ñá te ntí'í ntádē kú'vé nti nté koo kuinti'xe nto Xuva kō, tsi é ūve tá'an kutu nto ñā. Ntá tsi ntío ntí xntíi ntí nto e dií dií ka kuntōo díni nto nta'a Xuva kō.

2

¹ Dukuān ne, ña ni ntío kó k'ín xtúku u kíkoto ní'ni ú nto tē dōo kuntoo nta'xa nto. ² Tsí te xū'ú vii u é kuntoo nta'xa nto ne, ¿xoo ntu vii i é nakunuu dīnī nimá ko, tē ña ñi'vi nto? ³ Dukuān e táxnūu ntí tutú san iñā nto, vata koo é ña kutuví nta'xa ú kuenta iñā nto te xee ú mí ntoo nto, tsí ntío kó kutūvi dīnī u kuenta iñā nto. Tsí te kutūvi dīnī u ne, dadíi kūntoo díni ó ni ntō. ⁴ Dā dé va'á u tutú san ne, dōo dé kuení ko, dōo ntí'í iní ko. Un tsi nte éku u. Ntá tsi ña ni de vá'ā ú tutú san é na kūntoo nta'xa nto, tsí vata koo é kūtuni nto tsí ña te nté kaa kuinimá ko nto.

É káda ka'nu iní ña nī ña edé kīni kaa

⁵ Ntá tsi te ūun ña'a dé ña é kutuví nta'xa ú ne, ñá te mīi tsú kutuví nta'xa u, tsí iō ntó é kūntoo nta'xa nto kuénta iñā i é edé ña ñi. Ká'án ú tsi “iō ntó” vata koo é ña ká'an ú te un ntí'í ntō. ⁶ E xée ō tsi é nantō'o nto ña, dókō sá un ntí'í ntō. ⁷ Vevíi ne, dií ka vá'ā ó te káda ka'nu iní nto ni ñā, te nāxnūu ka'nu nto iní ña vata koo é ña kutuví kue'en ñá dontíni. ⁸ Dukuān ne, kaikán u nta'a nto te kué'é

nto é kūtuni ña tsí ntio nto ña. ⁹ Di'na táxnūu ú tutú kuenta iña núu i sá'a é kōto ntee ú nto te kāda ntaa nto é un nti'í é kā'án u ni ntō. ¹⁰ Da xōó ka ña'a é kāda ka'nu iní nto ni ñā ne, kada ka'nu iní u ni ñā dī. Da nēé ka nuu i é dé ka'nu iní u ni ñā'a nuú Cristú ne, dē ka'nu iní u ni ña kuēnta iña nto, ¹¹ vata koo é ña kuvi vii é ña vá'a san ni ko. Tsí ini vá'a ō nté xkoó de.

Dōo nti'í iní Pablu ñuú Troa

¹² Dā xeé u ñuú Troa é kā'an ntódō ú kuenta iñā Cristú ne, dōo vá'a ni'i itsi é kada tsiñu ú iña Tó'o kō. ¹³ Ntá tsi ña dīnī nuu nimá ko, tsí ña ni naní'i ko ta'an kō Tito. Dukuān ne, nakué'e ú ña ntoo ikān doka'nú iní ne, dá kuē'én u ñuú Macedonia.

É kaxé'e Xuva kō é kūvi vii ña

¹⁴ Ntá tsi ntadiá'vi Xuva kō tsí nguentúvi kata'xi ña é kūvi vii nti, tsi kúvi dé Cristú ne, ntántikín nti ña. Dā mí'í ka ntáñe'é nti ne, ntaíní'i nti tú'un iña ña vata koo é kūtuni ñá'a xoo ñá'a é ñi'vi ñā. Dukuān ó kaika tú'un iña ña dá kaníi ñūxiví sa, vatā ó kaika diko i e dóo vá'a ñe'e. ¹⁵ Nti'í ne, vata kaa díkō kutu é kaxé'e Cristu ntá'a Xuva kō ntáa nti, uun díkō i é kaika mé'ñū ña ntánakáku san nī ña ntákunaá san. ¹⁶ Dā ini ña ntákunaá san ne, kutuni ña é nī'i ña dóxi'i. Dā ini ña ntánakáku sán ne, kutuni ña é nī'i ña ntuvi iña ña. ¿Xoó ntu kuvi vii i nuu i sá'a? Mii tsi Xuva ko tā'xi ña é kūvi vii nti. ¹⁷ Nti'í ne, ñá tē ntaíka nti ntádikō nti tú'un Xuva ko vatā ó de ña nguūi. Nā tē ntánadama ntí tú'un ñā, tsi ntáka'an ntaá nti tú'un Xuva kō, ñá tē ntaéni nta'ví nti ña'a. Tsí mii Xuva kō táxnūu ña ntí ne, é kūve ta'an ntí nī Cristu.

3

Tū'un xee é naxtūví Xuva kō

¹ ¿ō ntádē kuení ntu nto tē ntáka'an xtúku ntí ni ntó tsi dóo va'á ntí? ¿ō ntio ntu nto é kuído ntí tutú sa xeé ntí mí ntoo nto vata koo é kūtuni nto xoó ña'a ntí? ¿ō kantio ntu é kākán ntí nto tutú sa, vatā ó de tuku ña'a? ² ¡Ñá'á ni san! tsí divi ntō e kúvi nto tutú san é ni'i ntí. Tsí divi ntō ne, vata kaa uun tutu é ntéé na'a nimá ntí é kīni un ntí'í ntí'í ña'a san, nakua'a ña. ³ Tsí nto'ó ne, vata kaa uun tutu é de vá'a Cristu é nī'í ntí. Ñá te tīnta ni xé'le, tsí Espíritu Xuva kō, ña kantító ntii dañu ntūvi. Ñá te āta xūu ni kanteé na'a, tsí nima ñá'a san é kanteé na'a.

⁴ Dōo ntaíntée ini ntí Xuva ko kuēnta iñá Cristu. ⁵ Tsí ña te mií xntí iní ntí nté koo vií ntí, tsí nee iña é ncho vií ntí ne, vé'xi nta'a Xuva kō. ⁶ Divi ña nañē'e ñá ntí nté koo vií ntí tsiñu kuenta iña tú'ūn xeé san e xtúvī ña. Tū'ūn xeé san ne, ñá te tū'un é ntéé na'a é kada ntaa o vatā ó lei Muísee, tsí ntuvi iña ko é vē'xi nta'a Espíritū Sántū. Tsi tú'ūn é ntéé na'á san ne, kaka'an tsí ni'i ko dóxi'í san tē ña ni de ntáa o, ntá tsi Espíritū Sántū sán ne, kata'xi ña ntuvi vā'á iña ko.

⁷ Tū'un e xtúvi Xuva kō kídaā ne, áta xūu tsí kanteé na'a. Ntá tsi un tsi kaxi'í nuu ka'nu nuu Muísee da kí'i ña tú'ūn san. Ntē ña ni kutíi ña Israeé san koto ña nuu ña, tsi dóo kaxi'í nuu. Ntá tsi da kuíi da kuíi tsi kanta'va ntúve ī san. Te kuān o xi'í nuu ka'nu da xée tú'ūn é nī'i kó doxi'í san ne, ⁸ ¿nté ntu kaa díi díi ka'nu tú'ūn e tá'xi Espíritū Sántū san? ⁹ Tē dóo ka'nu kúvi dá xee lei é nī'i kó doxi'í ne, díi díi ka ka'nu kuvi dá xee tú'ūn é kā'an Xúva kō tsi ntí'í kuétsi kō. ¹⁰ Lei e xtúvi ñá di'na ne, dōo ka'nu, ntá tsi vevíi ne, ña ká'nū ka vata kaa tú'ūn xeé san. ¹¹ Tē dóo ka'nu kúvi da xtúvi ña lei é ña na'a ni idiá'vi ne, da díi díi ka ka'nu kuvi dá xee tú'ūn e ntíi dañu ntūvi kaidiá'vi.

12 Nuu é ntaā i tsí iní nti tsí kuān koo kuvi. Dukuān é ntáka'an ntaá nti ni ntō. 13 Nā ntáde ntí vatā o dé Muisee. Tsí Muiseé ne, dávi nuu ña nuu ña dóo san vata koo é ña kiní ña Israeé san tsí kanainu kudii é káxi'í nuu nuu ña. 14 Nā Israeé san ne, kúka'xi diki ña; ñá ntáñe'e diki ña. Kuan tsí ó ntee doó san nuu ña vata koo é ña kí'in diki ña da ntánakuā'a ña tú'un āta san e xtúvi Xuva ko ntā'a Muisee, tsí mii tsí Cristu kuví vii ña naki'i ña doó san é nteé nuu ña vata koo é ki'in diki va'á ña. 15 Vata da e ntánakuā'a ña lei Muiseé san vevii ne, vatā ó te kanteé doó san nuu ña vata koo é ña kí'in diki ña. 16 Ntá tsi tē xoó ña'a xkokoō ñá ne, nakuntikin ña Tó'o kō ne, naki'i ña doó san é ntee nuu ña. 17 Uun tsi Xúva ko ni Ēspíritū Sántū sán ne, xoo ñá'a é nuu Espíritū Xúva kō nima ñá ne, ntaika xaa ña. 18 Un ntí'í ntí'í o é ña katavi núu ka doó san nuu ko ne, nāxi'í nuu ko vata koo é kīni ó Xuva kō nté kaa ña e dóo va'á ña. Dukuān ne, ntánadama ntí utén utén é ntūvi ntí vata kaa Cristu, tsí utén utén kanata'xi ká ña kō e dóo va'á iña ña. Sá'ā é vē'xi nta'a Tó'o kō Espíritū Sántū san.

4

1 Dukuān ne, ña ntánatívi iní nti, tsi dóo vá'ā o dé Xuva kō da tá'xi ña tsiñu sá'a é vīi nti. 2 Ntí'í ne, ñá víi nti uun nuu i é kini kaa vatā ó de ña é kade xū'u, é kau'vī ña é vīi ditó ña. Nā tē ntaéni nta'ví nti ña'a; ña ntánadama nti tú'un Xuva kō. Tsi ntí'í ne, ntáka'an ntáa ntí ni ñá'a é nuu é ntaā í vata koo é kūtuni ntí'í ña tsí da mii tsí é vā'a e ntáde nti. Iní Xúva kō tsí nuu é ntaā i e ntáde nti. 3 Tē kuiní ña'a te dóo xū'u ntáka'án nti tú'ūn va'á san ne, ntá tsi ña te un ntí'í ntí'í ña, tsí mii tsí ña ntákunaá san é ña ntátekú ña tú'ūn e ntáka'án nti. 4 Tsí ðivi ñā é ña

ntákuinti'xe i Xuva kō ne, kūneé nuu ña. Tsi é ña vá'a san é kadē kú've ñuxiví sa ne, ēdí nuu nuu ña vata koo é ña kiní ña tsi dóo va'á tú'ūn va'á san iñá Cristu, ña e dóo va'a. Tsí te kīni ñá Cristú ne, kiní ña nté kaa Xuva kō di. ⁵ Dā ntáka'an ntódo ntí ne, ñá te kuēnta iña mií ntí ntáka'an ntódo ntí, tsí kuenta iña Jesúcristu, tsí divi ñā e Tó'o ko ñā. Ntí'í ne, kūdii ña ntáde tsiñu iña nto ntí kuenta iña Jesús. ⁶ Mii tsi Xuva kō, ña é de kú've é xi'í nuu ñu'ú san mí nēé san ne, divi tsi ña naxi'í nuu ña nimá ntí vata koo é kuenta iña ñu'ú san ne, kutuni ko tsi dóo kaxi'í nuu ka'nu Xuva ko te kiní ó Cristu.

¿Nté koo kuntoo o e ntákuinti'xe ko Xuva kō?

⁷ Ntá tsi nuu i e dóo nuu a'vi e tá'xi Xuva kō ne, nuu kúñū ntí. Kúñú ntí ne, vata kaa kídī é kudii nté'u kúvi, ntá tsi é nuu iní i ne, dōo nuu á'vi i vata koo é kīni ñá'a tsí ña te mí ntí kuvi vií ntí, tsí Xuva kō é kūvi vií ña. ⁸ Kuān te titín nuu i ntánto'o ntí ne, kūtíi ntí. Kuān té ntánti'í iní ntí nté koo vií ntí, ntá tsi ió ka cho'o i nté koo vií ntí, kuiní ntí. ⁹ Kuān te dóo ntántukū nuu iní ña'a san nté koo vií ña nī ntí, ntá tsi ña kaxtuví mií Xuva kó ntí, tsí kainuu mé'ñu kainuu dáva ña ntí. Kuān te ntánantāva ña ntí ñu'ú kān, ntá tsi ña te ntáxi'í kue'één ntí. ¹⁰ Dā mí'í ka ntáñe'é ntí ne, ntaíka ni'í ntí doxi'í ntí kuenta iña Jesús vata koo é kīni ña'a sán ntí ne, kutuni ña tsí kantító Jesuu. ¹¹ Dá ió ka ntuvi iñá ntí ne, utén utén ntántuvi kuentá ntí nta'a doxi'í san kuenta iña Jesús vata koo é kīni ña'a tsí kantító Jesuu, tsi é nī'í ntí ntuvi vā'á iñá ntí kuenta iña ñá, kuān te xi'í kúñū ntí. ¹² Dukuān ne, ntaxé'e ntí kúñū ntí dóxi'í san vata koo é nī'í nto ntuvi iña nto.

¹³ Ió mí ūve na'a tú'ūn é kāka'an ña é itúvi ntuvi dí'na, kaka'an ña: “Kuñti'xe kó ne, dukuān é kāka'án u”, ka'an ña. Ntí'í ne, dadii kuñti'xe ntí ni

ña tsikán ne, dukuān e ntáka'án nti di. ¹⁴ Tsí iní nti tsí Xuva kō ne, nantoto ña Tó'o ko Jēsuu dá xi'i ñá ne, kuan koo nantoto ña ntí di ne, dá nakī'i ña kó ni ntō, é kuntoo dadīi o ni ñā. ¹⁵ Un ntí nti é ita ntí'xin nti ne, e kúvi kuenta iña nto. Tsí tē kútīn ña'a naxnuu viko Xuva ko ñā né, dōo kútīn ka ña'a nakué'e ña sintiá'vi nta'a Xuva kō ne, ka'an ñá tsi dōo ka'nu Xuva kō.

¹⁶ Dukuān ne, ña ntánativi iní nti. Kuān té ntánativi kúñū nti, ntá tsi utén utén ntánaku'un vá'a nimá nti. ¹⁷ Kuān té ntánto'o ntí vevii ne, ntá tsi ñá tē nté sa ntii tū'un, tsí da kuíta nti'xin. Ntá tsi kani tú'un tsí divi é nī'i nti ntuvi vā'á kue'en iña nti nta'a Xuva kō é kutūvi ntii dañu ntūvi. ¹⁸ Ntá tsi ña ntáde ntí kuenta nee e dīto, tsí nee e dītó san ne, ña te nguentūvi kaxnti; nee é ña dītó san ne, divi é kaxntii ntii dañu ntūvi.

5

¹ Kūñú kō é iō ñuxiví sa ne, vata kaa uun vi'i mí kuntoo taan ō kaa. Tē ntí'í kúñū kō ne, ini o tsí ntoo vá'a vi'i vā'á ko iña Xuva ko e dukún kán, mí kuntoo o ntii dañu ntūvi. Tsí ña te ña'a ni de vá'a ña, tsí mii Xuva kō de vá'a ña. ² Dá ntōo ká o ñuxiví sa ne, ntáxkoo kani ō e dōo ntio ko é kuntoo o vi'i vā'á kō é ta'xi Xuva ko tē xeé o nta'a ña e dukún kán. ³ Nakū'ún o vi'i vā'á san é kūtavi núu o vata kaa du'nu vata koo é ña kunti'nima ko te xi'i o. ⁴ Dá ntōo ká o nī kúñū kō ñuxiví sa ne, ntáxkoo kani ō tsi dōo ntánti'í iní kō. Ntá tsi ña te ntio kō é nakuíta o kúñū kō, tsí ntio ko kúñū xeé kō é nī'i ko nta'a Xúva kō. Ntio kō é nadama o ntūvi iña ko é kanti'í ntuvi iña ko é ña kanti'í ntii dañu ntūvi. ⁵ Xuva kō de kú'vē ñá ko kuēnta iña i sá'a: é ntio ñā é nī'i ko ntuví va'á iña kó ne, divi ñā tá'xi ña Espíritu ñā vata koo é koo ntaá ini ko é nī'i ko.

⁶ Dukuān ne, ñá tē nguentuvi ntaíntée ini ntí, kuān té kuví ntí, tsí iní ntí tsi dá ntōo ká ntí ñuxiví sa ne, dōó ikā ntoo ntí mí tuví Xuva kō. ⁷ Ntá tsi ntaíka ntikín ntí Xuva ko, kuān te ña ntaíní ntí ña. ⁸ Dukuān ne, ntaíntée ini ntí, kuān te na kuví ntí, tsi díí díí ka vá'á ó te tsoo mii ntí kúñū ntí ne, dá kǎ'ín ntí nta'a Xuva kō, kíkuntóo dadii ntí ni ña. ⁹ Dukuān né, kuān te ntóo ká ntí nī kúñū ntí, kuān te tsoo mí ntí kúñū ntí ne, ntá tsi ntánti'i nuu iní ntí é víí ntí nēe é ntio Xuva kō. ¹⁰ Tsí da mii é naxee o un ntíí ntí o kuntāñi ó nuú Cristu vata koo é n'i ko nee é dūku ntée o, te vā'á ne, o tē ña vá'a, vatā o de kúñū kō da intóo o ñuxiví sa.

Tū'un é ntuvá'a o ni Xuva kō

¹¹ Dukuān ne, da xé iní ntí tsi dóo donchu'ví ide Xuva kō ne, ntánti'i nuu iní ntí ntáka'án ntí ni ña'a te kuínti'xe ña ña. Ini Xúva kō nté ntaa ntí ne, ntio ntí é kūtuni ntó di, te vā'á ntí ne, o tē ña vá'a ntí. ¹² Ñā ncho ka'an tūkū ntí ni ntō e dóo va'á ntí, ntá tsi ntio ntí é vā'á kuini nto kuenta iñá ntí vata koo é kuvi nantiko koō nto e ntáka'an ñá'a, ña e dóo ka'nu kuini i iña tuku ña'a te vā'a íto ña, ntá tsi ña ntáde ña kuenta te vā'á nima ñá ne, o tē ña vá'a. ¹³ Tē ntákulukú ntí, kuini nto ne, kuenta iña Xuva ko; te vā'á ntí ne, kuenta iña nto. ¹⁴ E dóo kuínima Cristú ntí ne, kade kú'vē ña ntuvi iñá ntí un tsi nte da kútuní ntí tsí mii ñá é xi'i ñá kuenta iña ko un ntíí ntí o. ¹⁵ Vata tsi tē kuédañi xi'i o ni ña un ntíí ntí o, vata koo é xo'ō é ntoo ká o ne, ñá víí ka o é ntáde kueni mii ko, tsí vii o nee é ntio Xuva kō, tsí divi ña xi'i ñá naa ko ne, ntá tsi ntoto xtuku ña kuenta iña ko. ¹⁶ Vevii ne, ña ntaíní ka ntí ña'a nté ito ña vatā o dé ña'a ñuxiví sa. Kuān o iní ntí Cristu kídaa ñuxiví sa, ntá tsi ña kuán o kaíní ka ntí ña vevii. ¹⁷ Dukuān né, te xō ñá'a é kuvi uun tsi ña nī Cristú ne, é tūku

ñá'a ntuvi ña ve. É itā ntí'xin é ātá san ne, é ntūxée nima ñá vevii.

¹⁸ Un ntí'ntí nuu i sá'ā né, nta'a Xuva ko vē'xi, tsí ðivi ñā tá'xi ña é ntūvá'a ntí ni ña kuēnta iñá Cristú ne, ðivi ñā téé tsiñu ña ntí é kā'án ntí ni ñā'a san é ntūvá'a ña ni Xuva kō. ¹⁹ Da xe é xi'í Cristu kuēnta iñā kó ne, xé'e Xuva kō é ntūvá'a ña'a ñuxiví sa ni ñā, é ña dá'vī ká ña ña kuétsi ñā. Tēe tsiñu ña ntí é kuē'é ntí é kūtuni ñá'a san nté koo ntuvá'a ña ni ñā. ²⁰ Ntí'í ne, nāā Cristu vé'xi ntí. Vata tsi te mii Xuva ko kāka'an ña é ntáka'án ntí ni ñā'a kuenta iñá Cristú tē ntuvá'a ña ni Xuva kō. ²¹ Cristú ne, ña túvi kuē'en tsi kuétsi ñā. Ntá tsi Xuva kō ne, dá'vi ña ña kuétsí ko ūn ntí'ntí o dá xi'i ñá kuenta iñā ko vata koo é ña kōó ka kuétsi kō ne, vii ō é vā'a é ntio Xuva kō.

6

¹ Ntí'i e ntáde tsiñu dadí ntí ni Xuva kō ne, ntaikán ntí nta'a nto tē ña te é ntaā i é nī'i ntó doméni e tá'xi Xuva ko ntō. ² Tsí Xuva ko kāka'an ña tú'ūn é ntēé na'á san:

Ura vá'a téku ko é kāka'an;

ntuvi dá nakáku ú o ne, xntíi ú o,

ka'an ña. Vevii ne, ura vá'a; vevii ne, ntuvi é nakakū ñá kō.

³ Ná te kaēdí nuu ntí itsi é kuntikin ñá'a Xuva kō, tsí ña ntío ntí é kā'an kīni ñā'a san kuenta iñā tsiñu e ntáde ntí iñā Xuva ko. ⁴ Ná'ā, tsí da neé ka nuu i e ntáde ntí ne, ntáde ntí é vā'á vata koo é kūtuni ñá'a tsí nuu é ntaā i é kāde tsiñu ú iñā Xuva ko da íni ña tsi ntáku'tí ntí nimá ntí kuān te dóo ntáto'o ntí, kuān te ntákunáa nteé ntí, kuān te ió nuu i e dóo ntíi tu'un. ⁵ Tsí kutíi ntí nimá ntí da káni ña ntí xo'o ne, tsu'un kutu ñā ntí vi'i utun, dā nátaká nuu ña é ncho vií ña du'xen nī ntí, dā un vá'a tsi ntíi dé tsiñu ntí. Ntē ña ni kidí ntí ne, intóo ntité ntí ði.

⁶ Kūtuni ña da ini ña tsí ña ini dé ntí é kīni kaa, tsí ini va'á ntí tú'un Xuva kō, tsi dōo ntákutí ntí nimá ntí, tsi ntáde ntí é vā'á ni tā'an ntí, tsi é nuu Espíritū Sántū nimá ntí, tsí kanī nimá ntí ntákuinima tá'an ntí, ⁷ tsi ntáka'án ntí tú'ūn é nuu é ntaā í, tsi tá'xi Xuva ko ntī ntí é kūvi víí ntí. Da mii kuē'en tsi é vā'a e ntáde ntí da ntánāá ntí kuenta iña tú'un Xuva kō, da ntánada'ān ntí kúñū ntí dī. ⁸ Un vé'xi ne, dōo ntáde ka'nu ña'a sán ntí; un vé'xi ne, ntánakuitā ñá ntí. Un vé'xi ne, vā'ā o ntáka'an ñá iñá ntí; un vé'xi ne, ntáka'an kīni ña. Un vé'xi ne, ntáka'an ña tsí ña veté ntí; ntá tsi nuu é ntaā i e ntáka'án ntí. ⁹ Un vé'xi ne, ntáka'an ña tsi ñá ini ñá ntí; ntá tsi ña te da díi ña'a ini va'á ña ntí. Un vé'xi ne, dókō sa ntáxi'í ntí; ntá tsi ntánakáku ntí, ntoo dukuān ntí, ntaíní nto ntí. Un vé'xi ne, ntáni'í ntí é ntō'o ntí; ntá tsi ña ntaé'ní kue'en ñá ntí. ¹⁰ Kuān te ntóo nta'xa ntí, ntá tsi nguentúvi tsi dōo diní ñu'u nimá ntí. Kuān te ntá'ví ntí, ntá tsi dōo tīín ña'a ntáde kuika ntí ña. Kuān té ña tuví nee ío ntí ne, ntá tsi é un ntí'í ío iñá ntí.

¹¹ Ntō'ó ta'an ntí, ña ñuú Corintú ne, e ntáka'án ntí ni nto ntánī nimá ntí. ¹² Ñá te ntí'í é ña ntío ntí nto, tsí diví ntō é ña ntío nto ntí. ¹³ Kaka'án u ni nto vata kaa uva í'xa é káka'an ñá ni i'xā ñá ne, víí nto da xe'e, kuinima ntó ntí dadī vatā o ntákuinimá ntí nto.

Xo'ō ne, vata kaa ví'i Xuva ko mí tuví ña ntáa ō

¹⁴ Ñá ku kini nuu nto ni ñā'a, ña é ña ntákuinti'xe i Xuva kō, tsi ¿nté ntu koo kuntoo dadī é vā'á san nī é ña vā'ā san? ¿Vá káxi'í ntu é neé san mí ío ñu'ú san dī? ¹⁵ ¿Nté ntu koo kudadī Cristu ni tó'ō e ña vā'ā san? ¿Nté ntu koo kudadī ña kakuinti'xe i san nī ña é ña kákuinti'xe i? ¹⁶ Ña kúvi kuntōo santu e ntúvá'a nāa ini ukún Xuva kō. Xo'ō ne, vata kaa

uun xúkūn mí tuví Xuva kō, ña kantítō san, ntáa ō.
 Tsí mii Xuva kō ne, kaka'an ña:
 Tuví u ni ñā ne, kaika ú ni ñā;
 xu'ú kuví ú Xuva ñā ne,
 ñā ña kūvi ña ña'a ko,
 ka'an ña. ¹⁷ Dukuān ne, kaka'an xtúku Xuva ko ni
 kō:
 Ntii ntō mé'ñū ña'a san, nakuntóo xio nto;
 ñá ku tñn nta'a nto nēe é ña vá'a.
 Kidáā ne, xu'ú nakuidó u nto.
¹⁸ Kuví ú Uva ntō ne,
 kuví nto i'xá ko ñi,
 ka'an Xúva kō, ña e dóo iō i é vīi.

7

¹ Ntō'ó ta'an ntí e dóo ntio ntí ne, sá'ā xe'é Xuva
 ko xū'u ña é vīi ña. Dukuān ne, ntada ntoo tsi mii
 ō kúñu ko ni nīma ko nee é kīni kaa. Kuiko ñu'u o
 Xuva kō, na ū'vi ko ña, tsi dóo ka'nu ña. Kada ntaa
 ntí'i ō nee é kāka'an ña.

Nadama ña ñuú Corintu nee e ntáde ña

² Naki'li nto ntí ntánñi nima nto. Ñá tē neé ñi ñi
 ntí ni ntō é kīni kaa. Ñá ni nakunāá ntí nto. Ñá ni
 enī ntá'ví ntí nto. ³ Ñá te kāde tíi ú ni ntō é kuetsí
 nto. Tsi é ñi nto é kāka'án u ni nto dī'na tsí kudadñi
 nima ko é dadñi kuntoo ō, é dadñi kuví ō. ⁴ Dōo iō
 ko é ká'án u ni ntō. Dōo vá'a kakuiní ko ni ntō. Dōo
 kanakunuu ka'nu iní ko kuenta ña nto. Kuān te
 dóo titñn nuu i e ntánto'o ntí, ntá tsi dīñi kue'en túvi
 u.

⁵ Nté dā xeé ntí ñuú Macedonia ne, ñá ntaíntóo
 da'na ntí; ki'in itsí ntánto'o ntí mi ntáñe'é ntí:
 ntánāa ntée ña ntí ne, ntaú'ví ntí ñi. ⁶ Ntá tsi Xuva
 kō ne, kanaxnuu ka'nu ña iní ña ntoo nta'xa san
 ne, ñā ña náxnuu ka'nu ña iní ntí dá xee Títo.
⁷ Dōo dīñi ntí tsí xee ña, ntá tsi dīñi ka dīñi ntí

tsí kaka'an ña tsí ðivi ntō náxnūu ka'nu nto iní ña ne, kaka'an ñá tsi dóo ntio nto é kinī ntó ko, e dóo ntoo nta'xa nto kuenta iña i é kaka'án u ni ntō, e dóo ntánti'i iní nto ko. Dā tékū ko sá'ā ne, ðíi ka nakunuu dínī kue'én nimá ko.

⁸ Kuān te kūnta'xa iní nto kuenta iña tutu e táxnūu ú ne, ñá kánatívi iní ka ko é taxnūu ú, kuān te náti vi iní ko ði'na dá kūtuní ko tsi kūnta'xa iní nto kuenta iña i; ntá tsi ña na'a tsi. ⁹ Vevíi ne, dōo díní ko kuenta iña nto. Ñá tē díní ko é kūnta'xa iní nto, ntá tsi díní ko tsí idiá'vi é kūnta'xa iní nto, tsi kídāā nakuíta nto é kīni kaa san. Kūnta'xa iní nto vatā ó ntio Xuva ko ne, dukuān ñá tē nee é kiní kaa ni íde ntí ni ntō. ¹⁰ Tsí te kūnta'xa iní ko vatā ó ntio Xuva kō ne, natívi iní ko kuetsí kō; kídāā ne, nani'i ko ntuví va'á iña ko. Kídāā ne, ñá kúnta'xa iní ka kō, tsi e nání'i ko ntuvi iña ko. Ntá tsi te kūnta'xa iní ko vatā ó de ña'a ñuxiví sa ne, ñá ntūvá'a ō, tsí kuvi o dóntíni. ¹¹ ¡Kiní nto ve nté ō kúvi da intóo nta'xa nto vatā o ntio Xuva kō! tsi dóo dé kuení nto ne, dōo xió ntii nto é nada'an mii nto kúñu ntō ði. Dōó dutsi kuíni nto é kaka'án u ni ntō ne, ú'vī ntó ði. Dōó ntio nto é kinī túku nto kó ne, ntánī nima nto é ntio nto é viī nto é vā'a, tsí xe'é nto é ntō'o ña é ede é kīni kaa san. Un ntíí ntíí dé nto vata koo é kūtuni ñá'a tsí ña tuví nee kuetsí nto nuu i sá'a. ¹² Dukuān né, dā táxnūu ði'na ú tutú san ne, ñá te kuēnta iña ña é ede é kīni kaa sán, ntē ña te kuēnta iña ña e ntó'o i, tsí kuenta iña ntó, vata koo é kūtuni ntó nuu Xuva ko tsi ntánī nima nto ntánti'i iní nto ntí. ¹³ Dukuān né, dōó ka'nu kuiní ntí.

Dā ðíi ðíi ka nakú'un ka'nu iní ntí da ínī ntí e dóo díní tuví Títo kuenta iña nto. Tsí un ntíí ntíí nto nátsu'un ka'nu nto iní ña vata koo é ña kutsú'un ká ña kuenta iña nto. ¹⁴ Kídāā ne, é kaka'án u nī Títo e dóo va'á ña'a nto, kuiní ko. Tsí nuu é ntaā i é un

nti'ī é kākā'án nti ni ntō ne, kuan tsi ō é nuu é ntaā í vatā ó kaka'án nti nī Titó san di. ¹⁵ Tsí dā dií dií ka ntío ña nto dá kanaka'an ñā nté ō dé nto e dóo dé ntaa nto é kākā'an ñá ni ntō, e dóo vá'ā o náki'i nto ña, e dóo ntaíko ñu'u nto ñā. ¹⁶ ;Dōo diní ko ni ntō tsí ini vá'a ú tsi ntáde ntaa ntí'i nto nēe é kākā'án u ni ntō!

8

Kué'ē diu'un táxnūu ña doméni

¹ Kuan vī'a vé, ntō'ó ta'an ntí, ntio nti é kūtuni nto nté sa vá'ā o dé Xuva ko nī ña kuinti'xe i, ña ntánataká nuu ini ukún ñuú Macedonia. ² Tsí kuān te dóo ka'nu nuu i é ntánto'o ña ne, ntá tsi dóo diní ntio ña; kuān te dóo nta'vi kue'en ña, ntá tsi dóo kue'e é xe'é ña doméni, vata tsi tē dóo iō iña ña. ³ Xu'ú kantada ntaa u. Iní u tsí xe'é ña vata kaa é iō iña ña ne, dií ka kue'e xe'é ña di, tsí mii ña ntío ña é kué'é ña. ⁴ Dōo ikan ñá da xe'e te kué'e ntí itsi é xntii ña ta'an kō ña ntáduku ntée Xuva kō di. ⁵ Ne, dií ka kue'é edé ña vata kaa e ntantétu nti, tsí ña te da mii tsi é xe'é ña iña ña, tsí di'na ntáda ña kuenta kúñu ña nta'a Xuva kō ne, da ntáda ña kuenta ntá'a ntí di, vatā ó ntio Xuva kō. ⁶ Dukuān ne, ntaíkan nti da xe'e ntá'a Tito te naínú kava nto ni ña tsiñu vā'a e xtúvī ñá di'na, natakā ñá nee e ntío nto kué'e nto. ⁷ Di'vi ntō né, dōo vá'ā ó ntáde nto é un nti'ī e ntáde nto; tsi dóo vá'ā ó ntákuinti'xe nto; dóo vá'ā ó ntáka'an nto; dōo ini nto; dōo ntánti'i iní nto é vii ntó nēe e ntío Xuva ko ne, dōo ntákuinima ntó nti vatā o nañé'e ntí nto. Dukuān ne, ntio nti é koo ntii ntó é vā'á koo vii nto tsiñu sá'á di, e ntánī nima nto kué'e nto iña nto.

⁸ Ñá te kataxnūu ú ntō é kākā'án u ni ntō nté koo vií nto; mii tsí é ntio ko é kinī nto é vā'a e ntáde ña nguī san vata koo é kūtuni ntó tē nuu é ntaā i

e ntánĩ nima ntó ntákuinima nto. ⁹ Ini ntó tsi Tó'lo ko Jesūcristú ne, dōo vá'ā o dé ña ni kō; dōo kade ña da xe'e. D̄ivi ñā né, dōo iō iña ñā e dukún k̄ān, ntá tsi tsóo mii ntĩ'i ña iña ña, e ntúnta'vī ñā kuenta iña nto, vata koo é d̄ivi ntō ne, nani'i nto e dōo nuu á'vi i kuenta iña ña.

¹⁰ Ntá tsi é vā'á mii nto te kuĩnti'xe nto itsi ko é kākā'án u ni ntó kuēnta iña núu i sá'a: Vá'ā ó te naĩnú kava nto tsiñu s̄ā'á e dōo vá'ā o éni ntu'u ntō nte kuia ntĩ'i ko k̄ān; tsí di'na nto éni ntu'u ntō; di'na nto ntío nto é vii nto. ¹¹ Vi'a ve ne, kue'ēn ntó dā nté koo é nantĩ'i nto; ntánĩ nima ntó vii nto vata tsī o éni ntu'u ntō nte nuu i kan, kué'e ntō nee é iō iña nto. ¹² Tsí te ūun ña'a ntio ña é kuē'é ntĩ'xe ña doméni nta'a Xúva kō ne, kanaki'i ña da nēe ka é iō iña ña. D̄ivi ñā ne, ñā kaĩkan ñā nēe é ña tuvi iña ko.

¹³ Ñá te kakā'án u te mii ntō tanúu nto vata koo é tuku ña'a kuntoo vá'a ña. ¹⁴ Tsí kaka'án u tsí dii ka vá'ā ó te kudadii nto ni ñā. Vevii é ntekú ka iō iña ntó ne, xntii nto ña tē ntátaan núu ña; d̄ivi ñā né, xntii ña ntō da ntátaan núu nto di. Kidáā né, kudadii nto ni ña, ¹⁵ vatā ó kaka'an tú'ūn é ūve na'á san: “Xoó ña'a é kuē'é nataká ña ne, ñā ni ntōó ka iña ña; xoó ña'a é ña kué'e ni nataká ne, ñā ni kúnáa ntéé iña ña”, ka'an.

Tito ni ta'an ña

¹⁶ Ntadiá'vi Xuva kō, tsí xe'é ña é kuan tsī ó kuvi nima Tito é kanti'i iní ña vata tsī ó kanti'i iní ko kuenta iña nto. ¹⁷ Dōo xkúntee iní ña dá tsixe'e ntĩ ña tē ncho k̄i'in ña, tsí mii ñā dōo ntio ña é k̄i'in ña mí ntoo nto.

¹⁸ Taxnúu ntĩ uun ta'an ko nī Tito é dād̄i k̄i'in ñā ni ñā, uun ña'a e dōo vá'a ntáka'an ñā ñu'u ini ukún san iña ña, tsi dōo vá'ā ó kaka'an ña tú'ūn va'á iña Xuva ko. ¹⁹ Ñá te da mii tsi s̄ā'a, tsí ña ñu'u ini ukún san nakaxnúu ña ña é kākā dad̄i ntĩ ni ñā é xntii ñā

nti é kuído ntí nēe e kintído ntí iña ña ntátaan núu i san, vata koo é kā'an ña'a san tsi dóo ka'nu Xuva kō, vata koo é kūtuni ña tsi dóo ntio ko é xntii ta'an o. ²⁰ Kí'in dādii ntí ni ñā, tsí ña ntío ntí é kā'an káni ña'a kuenta iñá ntí tsí kuē'e e kintído ntí. ²¹ Dōo ntánti'i iní ntí é vīi ntí nēe é vā'á kuenta iña Xuva ko ni ña'á san.

²² Uun ká tuku ta'an kō táxnūu ntí ña é kī'in dádii ña. É kí'in ito iní ntí tsí kade ntaa ña é un ntí'ī. Vevíi ne, díi díi ka ncho víi ña tsiñu sā'a, tsi kanuu iní ña tsi ntáde ntaa nto é un ntí'ī di. ²³ Tē xoó ña'a tsixe'e ña nēe ñá'a Titó ne, ká'an nto tsí ta'an ko ñā, tsí dadii ntáde tsiñu ntí ni ña kuēnta iña nto. Te katsixe'e ña tā'an ko ña nguíi san ne, ká'an ntō tsí ña ñu'u ini ukún san táxnūu ña ña, tsí divi ña né, dōo ntaíko ñu'u ña Cristu. ²⁴ Dukuān né, nañe'e ntó ña tsí nuu é ntaā i e ntákuinima ntó ña; nañe'e ntó ña tsí nuu é ntaā i é vā'á ña'a nto, vatā o ntáka'án ntí ni ñā, vata koo é kūtuni ntíi ntíi ña'a, ña ñu'u ini ukún san.

9

É xntii o ta'an kō

¹ Ntá tsi ña kantío nto é kā'an túku ú ni nto kuēnta iña i é xntii ta'an o, ña ntántikin Xúva kō, ² tsi é iní u tsi dóo ntío nto é xntii nto tā'an nto. Dōó ka'nu kuīni ko é kāka'án u ni ña ntoo da kanii ñuú Macedonia tsí divi ntō, ña ñuú Acayá ne, é iō tu've nte nte kuia ntí'i ko kán é xntii ta'an ntō. Tíin ña ntio ña é kuān koo víi ña di, tsi iní ña tsi dóo diní nto e ntáde nto. ³ Taxnūu ú ta'an kō san ve, vata koo é nāni'i é ntaā i é kāka'án u iña nto kuenta iña núu i sá'a, te ntaā i é iō tu've nto, vatā ó kaka'án u ni ñā. ⁴ Tsí te kūnteká u ña ñuú Macedonia, kí'in ni'i ú ña mí ntoo ntō ne, te vāta tsoo tú've nto doméní san ne, dōó kuka'an nuú ntí e ntáka'an vétē ntí ni ña kuēnta iña nto ne, divi ntō né, dōó kuka'an nuu

ntó di. ⁵ Dukuān ne, kantio é kākán u nta'a ta'an kō sán te di'na ña kí'in ña, kíkoto ní'ni ña nto te xntii ñā nto é tšōo tú'vē nto doméní san vata ō xe'é nto xu'u nto dí'na. Kidáā ne, é iō tu'vé doméní san tē xeé nti, vata koo é ña te dava ó ini nto, tsí mii ntō e dóo diní nto é kuē'é nto.

⁶ Sá'a nanū'u ntó iní nto: Xoo é ñā kue'e kaí'xi i ne, ñā kuē'e kánani'í i di; xoo é kué'e kaí'xi i ne, kué'e kánani'í i. ⁷ É un é un nto ne, kué'e nto nēe e ntādē kuení nima nto é kuē'é nto; ñā te kuētsi é kue'é nto, tsí Xuva ko kakuīnima ña xoo é kaxé'e i é dodíni i. ⁸ Xuva kō né, kuvi ta'xi ña é un nti'i nēe é vā'a é ntio nto, vata koo é nguentúvi xee tá'an é un nti'i iña nto, vata koo é xkōó ka iña nto é vii ntó da nēé ka tsiñu vā'a. ⁹ Tú'ūn é ūve na'a sán ne, du'vā ó kaka'an:

Dōo kue'e tsí'i ña nta'a ña ntā'ví san;

tsiñu vā'a é edé ña ne, tuví ntii dañu ntūvi, ka'an. ¹⁰ Mii Xuva kō é kāta'xi ña tsíkīn i é kū'xí ō é kūvi é kā'xi ó ne, divi ña tā'xi ña é un nti'í e ntántio nto é kū'xi nto. Mii ñā ntio ña é kuē'nu dí vata koo é kuē'e ní'í kuenta iña tsiñú va'a é edé nto. ¹¹ Divi ntō ne, un nti'í nti'í koo iña nto ve, vata koo é kuē'e tsi'í nto é kintído nti. Kidáā né, dōó titín ña'a nakué'e ña sintiá'vi nta'a Xuva ko kuēnta iña nto. ¹² Tsi dá kaxntii nto tá'an nto, ña ntántikīn Xúva kō ne, ñā te da mii tsí é xntii nto ñā e ntátaan núu ña, tsí nakué'e ña sintiá'vi nta'a Xuva ko kuēnta iña i e xntíi nto ñā. ¹³ É kuān ó ntáxntii nto ñā ne, ká'an ña tsi dóo ka'nu Xuva kō, tsí kutuni ña tsí nuu é ntaā i é ntaíko ñu'u nto tú'ūn va'á iña Cristu, tsi ñá ni de víni nto iña nto é xe'é nto ña ni ūn nti'í nti'í ña nguī sán di. ¹⁴ Divi ñā ne, ka'an ntá'ví ñá iña ntó di e dóo ntio ña nto, tsi dóo vá'ā o dé Xuva ko ni ntō e tá'xi ña é vii nto é vā'á ni ñā. ¹⁵ ¡Ntadiá'vi Xuva kō tsi tá'xi ña uun doméní

e dóo va'á kue'en, é ntē ña kuvi ká'an ō nté kaa díí díí é vā'a!

10

É kadē kû've Pablu, tsí pustru ña

¹ Xu'u é Pablu ú ne, ká'ān ú ni nto kuēnta iña Cristú, ña ña e dóo kakuinima ñá kō, e dóo vá'ā ó de ña ni kō. Xu'ú ne, tē dóo ntā'ví u dá itúvi ú ni ntō, kuiní nto, ntá tsi dá tuvi iká u ne, ñá kaū'ví ko é ká'án u ni ntō. ² Ká'ān ú ni nto tē ña tsi'i ñú'ū ntó ko é víi ka'nu ú ni nto, iō ntó, tē náxeé u mí ntoo nto. Tē ña'á ne, kuān koo víi u ni da xōó ka ña'a iña nto e ntáka'an ña tsi ntáde ntí vatā ó ntio kúñū ntí. ³ Kuān te ntáde ntí du'xen é ntoo ká ntí nī kúñū ntí ñuxiví sa ne, ntá tsi ña ntanáa ntí vatā o ntánāa ña ntoo ñuxiví sa. ⁴ Tsi nuu i e ntánāa núu ni'i ntí san ne, ñá te iñá ñuxiví sa, tsí nta'a Xuva ko vē'xi. Tsi Xuva kō né, dóo ntii iní ña é nantí'í ñá da nēé ka nuu i é kīni kaa, e dóo ka'nu. ⁵ Da nēé ka e ntádē kuení mii ñá'a san é ña te nuu é ntaā i ne, da nēé ka nuu i é ká'nu ncho vii, é kaedí nuu itsi i é kīni ña'a san Xuva kō; da nēé ka e ntádē kuení ña'a sán ne, ntántada ntí kuenta ntá'a Cristu vata koo é na kuínti'xe ña ña. ⁶ É iō tu've ntí é kuē'é ntí é nto'o da xōó ka ña'a, ña é ña kakuinti'xe i é káka'án Cristu, te xee ntúvi é uun ito tsi kuinti'xe vá'a nto.

⁷ Da mii tsí e ntaíto nto ña'a san nté ito ña. Tē xoó ña'a kaintée iní ña é káduku ntée ña Cristú ne, na vii ña kuenta tsí ntí'í ne, ntáduku ntée ntí Cristú dí. ⁸ Kuān te ntéku kudii é káka'án u kuenta iña tsiñū ntí ne, ntá tsi ña kakuka'an nuú ko, tsí Xuva kō tá'xi ña tsiñū ntí é xntii ntí nto vata koo é kuē'nu vá'a nto; ñá tē ntánakō'xó ntéé ntí nto. ⁹ Ñá te kataxnūu ú tutú san é ncho naū'ví u nto. ¹⁰ Ntáka'an ñá'a tsi dóo ntii kaka'án u dá kataxnūu ú tutú san nta'a nto,

ntá tsi da xe dóo ntā'ví ito u dá tuví dadɨ́ ú ni ntō, e dóo ntā'ví tú'ūn ko, ntáka'an ña. ¹¹ Ntio ko é kūtuni ñá tsīkan, tsí ðivi tsī é kāka'án ntí ni ñā da de vá'a ntí tutú san da intóo ikā ntí ne, ðivi tsi vīí ntí ði te nākuntóo dadɨ́ ntí ni ntō.

¹² Ñá ntō ntí é kā'an ntí vatā o ntáka'an túku ña'a é ntánakate ntoo mii ñā kúñu ñā. Ñá tē ntádē ntí kuenta te vīí ntí vatā ó ntáde ña. Tsí ðivi ñā ne, ntáde tuntu ña é ntáki'i kú've mí tsi ñā, é ntánantii ni'ni ta'an ña. ¹³ Ntá tsi ntí'í ne, ñá vīí ka'nu ntí nee iña é ña káduku ntée ntí, tsí mii Xuva ko kāka'an ña mí xee tá'an tsiñu e ntáde ntí ne, ðivi ñā tá'xi ña itsi é xēé ntí un tsi nte mí ntoo nto. ¹⁴ Ñá tē ntaíta ntí'xin ntí mi é ntio Xuva ko é xēé ntí, tsí Xuva ko kāka'an ña é xēé ntí mí ntoo nto. Tsí ði'na ntí xēé ntí ñuuú nto kán é xēe ní'i ntí tú'ūn va'á iñá Cristu.

¹⁵ Ñá tē ntáde ka'nu ntí ntáka'án ntí kuenta iña tsiñu é edé tuku ñá'a é vata te ntí'í edé ntí. Ntá tsi é ntio ntí é ðíí ka vá'a koo kuinti'xe nto, vata koo é ðíí ka kue'e kada tsiñu ntí ni ntō, vata tsī ó kaka'an Xúva kō é vīí ntí. ¹⁶ Kidáā ne, kivi kí'ín ka ntí ñuu é ðíí ka ikā é ñuuú ntó, kika'an ntódo ká ntí tú'ūn va'á san. Ntá tsi ñá ncho náki'i núu ntí tsiñu é edé tuku ñá'a, vata koo é ña ká'an ñá'a tsi dóo ka'nu ña'a ntí, vata te ntí'í éni ntu'ū ntí ntáde tsiñu ntí ikān.

¹⁷ Tē xoó ncho kada ka'nu i ne, na kadā ka'nu ña kuenta iña Xuva ko. ¹⁸ Tsí ña e dóo va'á ntí'xe ne, ña te míí ña kakā'an ña e dóo va'á ña, tsí Xuva ko kāka'an ña e dóo va'á ña.

11

Pablú ni ñā'a, ña é ña té pustru ntí'xe

¹ Tē ðí kūtíí nto nima nto ní ko te ká'án u vata kaa uun ña tuntu. Na kūtíí nto nima nto ní ko. ² Tsi dóo kakukuiñú ko nto, ðivi dokuñu é vē'xí nta'a Xuva kō, tsi é xe'é u xu'u ko é ntáda ú nto kuenta ntá'a

Cristú ne, é kŭvi nto vata kaa uun ñadi'i kuétsi, ña e dŏo va'á, ña é vāta kiní ñatī. ³ Ntá tsi kadē kuení ko te kuān koo vií ña'a kani nta'ví ña nto vatā o dé koó san e kŭvi dé ti éni ntā'ví ti Eva e dŏo ki'in inī ti nté koo ka'an ti. Kidāā né, xtuvī mii nto e ntánī nima nto e ntákuinima ntó Cristu, é da mii tsi ñā é kuinima ntó ña. ⁴ Tsi nto'ó ne, dŏo va'a ntákutī nto nima ntó te da xŏo ka ña'a xee ña e dŏo kadaka nchu'ūn é kāka'an ña iña Jéssu. Kuān té ña te kaká'an ña vatā ó ntáka'án nti ne, ntá tsi dŏo diní nto ntánaki'i nto tuku espíritū é ñā te ðivi Espiritu Xuva kō é nuu nima nto dí'na. Dŏo va'a ntaíni nto tuku nchu'un e dŏo kadaka, é ñā te ðivi tú'ūn va'á iña Xuva ko e kí'i nto dí'na. ⁵ Xu'ú ne, ñá te dutsí ká u é ña tsikan, ña e ntáka'an é ðivi ñā é pustru, ña e dŏo ka'nu. ⁶ Kuān té ña kakuvi kaka'an vá'a ú ne, ntá tsi ini vá'a ú iña Xuva ko. É ini nto sá'a, tsi dŏo ntánañē'é nti nto da nēé ka nuu i é edé nti.

⁷ ¿Ō dŏo ntu kini kaa dé u é ña ni kí'i u xá'ví ko dá nakuā'a ú nto tú'ūn va'á san iña Xuva ko, é ntunta'vi mí u dá kāda ka'nu ú nto? ⁸ Tsí kaido ú diu'un iña ñá ñu'u ini ukún xio ñuu é vata kaa te xā'ví ko vata koo é ðivi ntō ña ntá'vi nto ko é xntii ú nto. ⁹ Dā itúvī ú ni ntō ne, dŏo táan nuu ko, ntá tsi nté uun nto ña ni ngunúū ú nto te xntii ntō ko é kātaan núu ko, tsí ta'an ko ña vé'xi ñuú Macedoniá ne, xntii ñā kó nēe é kātaan núu ko. Dukuān né, dŏo dé u kuenta vata koo é ña natekú du'xén u ntó ne, kuān tsi koo vií u nguentúvi. ¹⁰ Nuú é ntaā í vatā ó kaka'án u, tsí kantikín u Cristu. Kutuni Xúva kō tsi nté uun ña'a ña kuvi nakadí ña xu'u ko é ká'án u tsí ña ni kí'i u diú'un ntō da xntii ú nto ne, kuān tsi koo ka'án u ni ña ntoo kanī ñuú Acayá ði. ¹¹ ¿Nté kui kuān ó kaka'án u? ¿Ō ña ntio ntu kó nto? Ntá tsi Xuva kō ini ña tsi dŏo ntio kó nto.

12 Kuān tsi koo vií ka ú vatā o dé u, é ña kí'i ú xa'vī ko é edé tsiñu u, vata koo é ña kué'e u é vīi ka'nu ña e ntáde tsiñu vatā o ntáde tsiñu nti. 13 Tsi ña kuān ó ntáde sán ne, ñá tē dívi ñā é pustru é nuu é ntaā í ña, tsí da ti tsi ntaéni nta'ví ña ña'a e ntáka'an ña é pustrú Cristu ña. 14 Ña túvī nee iña é da kudu'va kō, tsí mii tsí tó'ō e ña vá'ā sán ne, kaeni nta'ví ña'a é kánadama kúñu ī é ntūvi vata kaa ánjē va'a. 15 Dukuān ne, ñá tē neé ka'nu nuu i te ña ntáde tsiñu iña i ntánadama ña kúñu ñā é ntūvi ña vata ntāa ña ntáde tsiñu iña Xuva ko, ña e dóo va'a. Ntá tsi uun ntuvi ni'i ña é nto'o ña nta'a Xuva kō é kuān ó ntáde ña.

Da ntó'o Pablu da dé ña pustru

16 Uun ito ká tuku ka'án u ni nto tē nté uun nto ña kadá kuení nto te kākulukú u. Te kuān o ntádē kuení nto ne, ntá tsi kiní nto nēe e ká'an ña lukú sa ni ntō, ña é kāka'an míj, ña é kade ka'nu miī. 17 É kuān ó kaka'án u ne, ñá te kakā'án u vatā ó ntio Xuva kō, tsí kaka'án u vatā ó kaka'an ña lúku, ña é kadē kuení i é ncho vií ka'nu. 18 Da xe dóo iō ñá ncho kada ka'nu ñuxiví sa ne, xu'ú ne, kuān koo kada ka'nú u di. 19 Tsi nto'o e dóo ini ntó ne, dōo vá'ā ó ntádē kuení nto ni ña lukú san. 20 Ntō'ó ne, dōo vá'ā ó ntádē kuení nto ni tūku ñá'a, kuān te kátee tsiñu kuétsi ña nto, kuān te kánantī'í ña nto, kuān te katān ña ntō é vīi nto é ká'an ñá, kuān te dóo ka'nu ncho vií ña ni ntō, kuān te kaxe'é nuu ña vinuu nto. 21 Xu'ú ne, kakuka'an nuú ko é ká'án u e ña kákene iní nti é kuān koo vií nti ni ntō.

Ntá tsi da nēé ka nuu i é ña kaú'vī ña é ká'an ña e dóo va'á iña ñá ne, xu'ú di ne, ñá kaū'ví ko é kuān koo ka'án u vatā ó kaka'an ña lukú sa. 22 Ña tsikán, ¿hebreu ntú ña? Kuān xu'ú di, tsí ña hebreu ú di. ¿Tátá Israee ntú ña? Xu'ú di. ¿I'xá Abraan ntú ña?

Dìvī ú dì. ²³ ¿Ña kade tsiñu iña Cristu ntú ña? Xu'ú ne, dií dií ka ðivī u é ðivi ña, kuān te vata ó kaka'an ñá luku ú nee é kākā'án u. Ntá tsi dií dií ka éde tsiñu u é ña tsīkan. Dií dií ka ki'in itō inúu kutū ú vi'i utun. Dií dií ka ki'in itō é'ni ña ko é ña tsīkán ne, e dóo ki'in itō é dokó sa kaxi'í u dì. ²⁴ Ú'un itō é'ni ña Israeé san ko. Kāni ña kó xo'o. Oko xe'un kīmi é uun ito xé'e ña ko. ²⁵ Úni itō káni ña kó utun. Uun ito ká tuku ne, xuu káni ña ko. Úni itō nántatsin tun ntōo é kaxkani'ī u nú ntute ñu'u kán. Uun ntuvi, uun niñu inúu nto'o u mé'ñu ntute ñu'ū san. ²⁶ E dóo ki'in itō ñé'e ú ne, é dōo ínī u tsi dóo donchu'vi nú ntute ka'nu sán ne, dōo donchu'ví nī ña du'ú ði; dōo donchu'ví nī ña ñuú ko é ncho ka'ní ña kó, nī ña tuku ñuú san ði. Iní u e dóo donchu'ví ñuú ka'nu san nī má kū'ú san, ni ntute ñu'ū sán ði ne, dōo donchu'ví ni tā'an ko, ña é ña te nuu é ntaā i e ntákuinti'xe i Xuva kō. ²⁷ Dōo ntó'o ko é dé tsiñu ú ne, dōo ki'in itō ña ni kídi ú ne, dōo ntó'o ko e dóo kákān kó ne, dōo itsí ko ntute ði. Un vé'xi ne, ítūvi ntité u ne, dōo ntó'o ko é vī'xin é ña tuvi dú'nú ko.

²⁸ Uun ká tuku nuu i sá'a ne: utén uten dóo kaexnúu kó e dóo kantí'í iní ko un ntíí ntíí ña ñu'u ini ukún san. ²⁹ Tē xoó ña tuvi ntíi i ne, vata tsí ó kanto'o kó ði. Tē xoó kakó'xo i uun nuu i ne, xu'ú e dóo u'vi kakúvi kó kuenta iña i. ³⁰ Te kántio é kāda ka'nu ú ne, kada ka'nu ú kuenta iña i é ña ni kuvi vií u é ña tuvi ntíi ko. ³¹ Xuva kō, ña é Uva Tó'o ko Jesūcristu, ña é kā'an o tsi dóo va'á ña ntii dañu ntūvi ne, ðivi ña īni ña tsí nuu é ntaā i é kākā'án u. ³² Dā ítūvi ú ñuú Damascú ne, ña odo nūú iña rei, ñá nani Āretá ne, tēe tsiñu ña ña é vīí kuenta xi'í ñuú san é tīn ña ko é xnuu kutu ñā ko. ³³ Ntá tsi ini xika núu ú, nanúu ñá ko ata ntó'o kán é kánti'u núu ðiñi ñuú san. Dukuān né, ntíi ni'ni ú nta'a ña.

12

E xé'e Xuva kō é kīnī Pablu

¹ É Iní u tsí ña tuví neé kani'í ko é kāda ka'nu u, ntá tsi xu'ú ne, ká'ān ú nee e tá'xi Xuva kō é kūtuní ko, é kīnī u di é vatā ó kuvi te kakénī ko. ² Iní u uun ña'a, ña e kuínti'xe i Cristú ne, é kūvi uxkimi kuíā e nádita ña ñā é xee ña é kuvi ūni é dukún kān mí tuví Xuva kō. Ntá tsi ña iní u te kanī kúñu ñā ñe'e ñá ne, o da mii tsí nima ña. Xuva ko īni ña. ³ Iní u tsí ña tsíkán ne, (kuān te kanī kúñu ña, kuān té nima tsí ña ne, mii tsi Xuva ko īni ña) ne, ⁴ nadíta ña ña mí e dóo vá'ā o mí tuví Xuva kō. Ikān téku ña tú'ūn e dóo xū'ú kaa, e dóo xii kaa, e nté uun ña'a ña kuvi ká'an ña é tēkú tuku ña'a. ⁵ Kuenta iña ñá tsíkán ne, kada ka'nu ú, ntá tsi ña kada ká'nu ú kuenta iña míi ko. Da mii tsi kāda ka'nu ú kuenta iña i é ña ni kuvi vií u é ña tuví ntíi ko. ⁶ Ntá tsi kuān te ntío ko kada ka'nu ú ne, ñá te vatā ó kaka'an ña tuntu ó kaka'an u, tsí da mii é nuu é ntaā i é kākā'an u. Ntá tsi ña kuān koo vií u vata koo e nté uun ña'a ña kadá kuení ña te dóo ka'nu u. Tsi é īni ña nté kaa u é tēkú ña nté o kaka'an u di. ⁷ É ña ntío Xuva kō é kāda ka'nu ú kuenta iña i e tá'xi ña é kūtuní ko é vā'a é īnī u ne, tā'xi ña é kānto'o kó, vatā ó kuvi te iñu ni'ni ntído kúñu ko. Vata kaa iña é ña vá'ā san é kanantō'o ko vata koo é ña kuntekú ka é kāde ka'nu u. ⁸ E úni iño ikán u nta'a Tó'o ko te nāki'i ña é kāde i é kānto'o kó san, ⁹ ntá tsi kaka'an ñá nī ko: “Ná'ā, tsi é xéé ó iña o e dóo kakuinimá ko o. Kutuni ñá'a tsi dóo ió ko é vií u é xntií ú o ntuvi da ña tuví ntíi o”, ka'an ña. Dukuān né, dōo diní ko é kāda ka'nu ú kuenta iña i é ña tuvi ntíi ko vata koo é kūtuni ñá'a tsi di'vi Cristu e dóo iño ñá é vií ña. ¹⁰ Dukuān ne, kaitúvi dīni u dá ña tuvi ntíi kó, da ntáka'an kīni ña'a san iñá ko di; dá kātaan núu ko, dá ntáde xení ña'a san ní ko, da neé ka nuu i é kānto'o kó kuenta iñá Cristu. Tsi iní

u tsí da ña tuvi ntíi kó ne, kidáa kata'xi Xuva ko ntíi ko é vīi u.

E dóo kantí'i iní Pablu ña ñu'u ini ukun ñuú Corintu

¹¹ Xu'ú ne, kaka'an ntí'xe ú vatā ó kaka'an úun ña tuntu é kade ka'nu miī ú kuenta iña miī ko. Ntá tsi ñi kuētsí nto é kuān ó kaka'án u. Díi ka vá'a o tē díi ñi nto ni ká'an ntó kuenta iñá ko. Tsi ña te díi ka dutsī u é vata kaa ña tsikán, pustru e dóo ka'nu ña'a ña, kuiní ña, kuān té ña váda kaidiá'vi ko. ¹² Tsi dóo kutíi ú nima ko dá itúvi ú ni ntó ne, titín nuu i ini nto, nī dóxo ká'nu, vata koo é kūtuni nto tsí nuu é ntaā i é pustrú u iña Xuva ko. ¹³ ¿Mí'i ntū ña ni idé u dadíi ni nto vatā ó de ú nī ña ñu'u ini ukún xio ñuu? Ntá tsi kada ka'nu ini nto nī ko é ña ni natékú du'xén u nto é xntii ntó kó nee iña é kátaan núu ko.

¹⁴ É iō tu'vé ko é kī'ín u, kíkoto ní'ni ú nto é kūvi uni ito. Ntá tsi ñá nateñu núu ú nto, tsí ña te iña nto e ntío ko, tsí miī nto é ntio kó nto. Tsi uva i'xá san, ña é dūku ntée é nātsoo vá'a ña iña ña é kūvi iña i'xá ña, ñá te i'xá ña é dūku ntée é nātsoo vá'a é kūvi iña ña. ¹⁵ Xu'ú ne, dōo diní ko te nantí'i ú nee iña é ió iñá ko kuenta iña ntó, kuān té nte ntuvi iñá ko nantí'i'í u vata koo é ñi nto nāni'i nto ntuví va'á iña nto. Ntá tsi dá díi díi ka ntio kó nto ne, ñi nto né, vata te kantudutsī é ntio nto kó, kuiní ko.

¹⁶ Ini nto tsi nté uun nuu i ña ni nateñu núu ú nto. Ntá tsi ió ña'a ntáka'an ña tsi dóo ini u nté koo vii u é kūvi kani nta'ví u nto. ¹⁷ ¿Vá eni ntá'ví ntu ú nto nta'a ña e táxnūu u mí ntoo nto? ¹⁸ Xu'ú ne, íkán ú nta'a Tító te kī'ín ña, kíkoto ní'ni ña nto mí ntoo nto ne, taxnūu ú uun ká tuku ta'an ko é kī'ín ñá ni ña. ¿Vá eni nta'ví ntu Tító san nto? ¿Ñā ntu te dadíi tsi ntáde ntí ni ñā? ¿Ñā ntu te uun tsi nimá ntí ni ñā?

19 Tē ntádē kuení nto tē ntánada'ān ntí kúñū ntí nuu nto, dá kuān ó ntáka'án ntí ni ntō. Ntá tsi ña te kuan ō. Tsí ntí'í ne, nuu Xúva ko ntáka'án ntí e ntántikín ntí Cristu. É kuān o ntáka'án ntí ni ntō ne, vata koo é xntií ntí nto e díí ka kue'nu nto te kutú've nto iña Xuva ko. Tsí ðivi ntō tá'ān ko e dóo ntio kó nto. 20 Kadē kuení ko nté koo kuvi te nání'i ta'an ko: tē ña vií nto vatā ó ntio kó, tē ña vií u vatā ó ntio nto ði. Kadē kuení ko te iō ña é nāa núu ña, te iō ña é kūne'u iní ña, te kūdiin ñá ði, tē ntio ña é vīi mii ñá kuenta iña mii ñá, te kā'an kíni ña iña ta'an ñá, te kā'an véte ña, te kāda ka'nu ña, te kuān sá koo vii ña da nēé ka é ntio ña. 21 Kaū'ví ko tē dá kī'in xtúku ú mí ntoo nto ne, ta'xi Xuva kō é kūka'an nuu xtukú ko kuénta iña ntó, te kutūví nta'xa ú kuenta iña ntó, iō ntó, ña e dóo iō kuetsí i nte dí'na. Vata nātivi iní ña e dóo dé ña nuu i é kīni kaa, e dóo dé ña é kini kaa ni ñadī'í san, é edé ña da nēé ka é ntio nima kíni kaa ña.

13

Nté koo vií ña

1 E sá'a kūvi uni íto é kī'in u, kikoto ni'ní u nto. Kaka'an tú'un Xuva kō: “Tē xoó ntio i é tsi'i kuétsi uun ká tuku ña'a ne, da mií é kántio uvi, uni ña'a é ntāda ntaá ña”, ka'an. 2 É kāka'án u ni ña é iō kuetsí i dí'na, ní é un ntí'í ntí'í ña nguíi san dá ñe'é u é kuvi ūvi íto ne, kuān te ika túví u mí ntoo nto vevii, ntá tsi kā'án u vata tsí o é kāka'án u dá kixkoto ni'ní u nto é kuvi ūvi íto ne, te kī'in xtúku u mí ntoo nto ne, ñá ntuntá'ví iní kó ña; da mií é nantō'o ú ña. 3 Kidáa kutūni nto tsí nuu é ntaā i é kāka'án u naá Cristu. ðivi ña ne, ña te vītá iní ña ni ntō, tsi dóo iō ña é vií ñá ni ntō. 4 Iní nto tsí dá xi'i ñá ntiká krusí ne, vata te ña tuvi ntíi ñá, ntá tsi xe'é Xuva ko ntíi ña é ntōto xtuku ña ne, kantíto ña vevii. Ntí'í ne, ña

túvi ntíi ntí dī, vata kaa ña é ña tuvi ntíi ña kídaā dá xi'i ña, ntá tsi dā kúdadīi ntí ni ñā ne, kata'xi Xúva ko ntíi ntí vata koo é vā'á koo vií ntí kuenta iña nto.

⁵ Kadā kuení mii ntō te vā'á ō ntákuinti'xe nto. Koto ntee mii nto. ¿Ñā ntu ntákutuni nto te tūví Jesucristu ni ntó, o ñā ntu te nuu é ntaā i é iña ña nto? ⁶ Ntio ko é kūtuni ntó dī tsi ntí'í ne, nuu é ntaā i é ntántikín ntí Cristu. ⁷ Ntáka'an ntâ'ví ntí ni Xuva ko vāta koo é ña vií nto nuu i é kīni kaa. Nā te kuān o ntáde ntí kuenta iña mii ntí, vata koo é kā'an ña'a tsi dóo vā'á o nakua'á ntí nto, ntá tsi ntio ntí é vā'á koo vií nto, kuān te ña ni idiá'vi ntí, kuiní ña'a san.

⁸ Ña kúvi nakuítá ntí nee é nuu é ntaā i. Da mií é vií ntí kuenta iña i é nuu é ntaā i. ⁹ Dōo diní ntí tē ña kantio é ntí'í koó ntíi ká ntí, tsí dīvi nto kūvi vií nto é un ntí'í. Ntáka'an ntâ'ví ntí iña nto vata koo é vā'á koo vií kue'en nto. ¹⁰ Taxnūu ú tutú sa'a dī'na dá kī'ín u mí ntoo nto vata koo é ña kantio é kāda tii ú ni nto te kī'ín u. Tsi tsiñu e tá'xi Xuva kō é vií u kuenta iña ntó ne, ñā tē é nakō'xó u nto, tsí vií u é xntíi ú nto é kuē'nu vā'a nto.

¹¹ É nantí'í u é kāka'án u ni nto, tá'ān kó ne, ká'ān ú ni ntō é vā'a vā'a tsi koo kuntōo nto. Ntuku nto nēe e vā'a ntuvi iña nto. Ka'nu tsi vií nto nima nto. Uun tsi kadā kuení nto ni tā'an nto ne, vā'a tsi koo kuntoo nto ni tā'an nto. Kidáā né, Xuva kō, ña é tā'xi é kuntōo vā'a ō, é kuinima tá'an ko ne, kunūu mé'ñu kūnuu dava ña nto. ¹² Kué'e ntō ntiusi tá'an nto. ¹³ Un ntí'í ntíi ña ntántikín Xúva ko taxnūu ña ntiusi nto.

¹⁴ Tō'ó ko Jesūcristú na tā'xi ña nto é vā'a. Xuva ko na kuñima ñá nto. Espíritū Sántū sán na kunūu mé'ñu ña nto ūn ntí'í ntíi nto. Kuan tsí koo é kā'án u ni ntō.

Tū'ún xuva kō vatā ó ntáka'an ña ñuú
Coatzospan
New Testament in Mixtec, Coatzospan
(MX:miz:Mixtec, Coatzospan)

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Coatzospan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Coatzospan

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

8f775598-56d9-56fd-966e-15e054d2f275